

GAIRĖS DĖL DARBUOTOJŲ KOMANDIRAVIMO TAISYKLIŲ AUTOBUSŲ VAIRUOTOJAMS

Gairės dėl darbuotojų nuostatų skelbimo pagal Kabotažo atlikimo sąlygų reglamentą, pradinį arba galutinį mišriojo vežimo operacijos etapą ir nedvišales tarptautinio vežimo operacijas bei Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2020/1057, kuria nustatomos konkrečios taisyklės, susijusios su Direktyva 96/71/EB ir Direktyva 2014/67/ES dėl vairuotojų komandiravimo kelių transporto sektoriuje, ir iš dalies keičiamos Direktyvos 2006/22/EB nuostatos dėl įgyvendinimo užtikrinimo reikalavimų bei 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1024/2021 ir Reglamento (EB) Nr. 1073/2009 dėl bendrųjų patekimo į tarptautinę keleivių vežimo tolimojo susisiekimo ir miesto autobusais rinką taisyklių.

Turinys

Įvadas.....	2
Vežimo operacijų tipai.....	3
Apibrėžimai:	3
Reikalavimai dokumentacijai	4
Dvišalė tarptautinio vežimo operacija	5
Vietinės ekskursijos	6
Skrydžio ir vežimo (angl. „Fly-and-drive“) operacijos.....	8
Nedvišalės tarptautinio vežimo operacijos.....	9
Kabotažas autobusais.....	11
Reisas tuščiomis	12
Tranzito operacija.....	13

Ivadas

Direktyva (ES) 2020/1057¹ (toliau – Direktyva) nustatomos konkrečioms sektoriams taikomos taisyklės dėl darbuotojų komandiravimo Direktyva 96/71/EB² ir įgyvendinimo užtikrinimo direktyvos 2014/67/ES³, kurios abi yra taisyklės ir reglamentai, susiję su darbuotojų komandiravimu paslaugų teikimo kontekste. Taisyklės yra aprašytos Reglamente dėl kabotažo, mišriojo vežimo pradinės arba galutinės atkarpos ir nedvišalių tarptautinio keleivių vežimo operacijų vykdymo sąlygose (toliau – reglamentas).

Darbuotojų komandiravimo taisyklės taikomos ES valstybėje narėje įsisteigusioms įmonėms, kuriose įdarbinti vairuotojai komandiruojami į kitą ES valstybę narę. Nurodoma, kad pagal specialų susitarimą darbuotojų komandiravimo taisyklės taikomos visoje Didžiosios Britanijos teritorijoje, taip pat vairuotojams, dirbantiems Didžiojoje Britanijoje įsteigtose įmonėse.

Direktyvoje išskiriamos skirtingos transporto operacijų rūšys, kurioms gali būti taikomos darbuotojų komandiravimo taisyklės, ir transporto operacijų rūšys, kurioms darbuotojų komandiravimo taisyklės netaikomos. Bendrasis skiriamasis kriterijus yra ryšio su priimančiąja valstybe nare laipsnis.⁴

Tiksliau tariant, direktyvoje nustatyta, kad vairuotojai, atliekantys vežimo operacijas ne savo valstybėje narėje, yra komandiruojami, kai jie vykdo kabotažo operacijas, susijusias su keleiviais, ir nedvišales tarptautines vežimo operacijas.⁵

Gairėse apžvelgiamos pagrindinės darbuotojų komandiravimo taisyklės ir jos pirmiausia susijusios su keleivių vežimo įmonėmis. Pavyzdžiai skirti tam, kad užsienio įmonės aiškiai suprastų, kada prasideda ir baigiasi komandiravimo laikotarpis.

¹ 2020 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2020/1057, kuria nustatomos su Direktyva 96/71/EB ir Direktyva 2014/67/ES susijusios konkrečios taisyklės dėl vairuotojų komandiravimo kelių transporto sektoriuje ir iš dalies keičiamos Direktyvos 2006/22/EB nuostatos dėl įgyvendinimo užtikrinimo reikalavimų, ir Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012.

² 1996 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 96/71/EB dėl darbuotojų komandiravimo paslaugų teikimo sistemoje

³ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/67/ES dėl Direktyvos 96/71/EB dėl darbuotojų komandiravimo paslaugų teikimo sistemoje įgyvendinimo užtikrinimo, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 dėl administracinio bendradarbiavimo per Vidaus rinkos informacinę sistemą (toliau – VRI reglamentas)

⁴ Direktyvos preambulė Nr. 9: „Subalansuotos konkrečiam sektoriui taikomos komandiravimo taisyklės turėtų būti grindžiamos pakankamu ryšiu tarp autobuso vairuotojo ir teikiamos paslaugos bei priimančiosios valstybės narės teritorijos.“

⁵ Apibrėžtose preambulėse Nr. 12 ir 13 kaip „nedvišalės tarptautinės vežimo operacijos“ 2020 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2020/1057, kuria nustatomos konkrečios su Direktyva 96/71/EB ir Direktyva 2014/67/ES susijusios taisyklės dėl vairuotojų komandiravimo kelių transporto sektoriuje ir iš dalies keičiamos Direktyvos 2006/22/EB nuostatos dėl įgyvendinimo užtikrinimo reikalavimų ir Reglamento (ES) Nr. 1024/2012 nuostatos.

Vežimo operacijų tipai

Gairėse aprašoma, kada vairuotojas turi būti laikomas komandiruoju, kai jis (ji) atlieka vieną iš toliau nurodytų vežimo operacijų.

Dvišalės tarptautinio vežimo operacijos⁶

Tarptautinė nemaršrutinė paslauga

- Vietinės ekskursijos
- Skrydžio ir vežimo (angl. „Fly-and-drive“) operacijos

Nedvišalės tarptautinio vežimo operacijos

Kabotažas

Reisas tuščiomis

Tranzito operacija

Apibrėžimai:

Įsisteigimo valstybė narė – valstybė narė, kurioje yra įsteigta įmonė.⁷

Priimančioji valstybė narė – valstybė narė, į kurią įmonė komandiruoja savo vairuotojus.

Nedvišalės tarptautinio vežimo operacijos – tarptautinis nemaršrutinis ar maršrutinis keleivių vežimas, kai autobuso vairuotojas atlieka bet kurią iš šių operacijų:

- įlaipina keleivius įsisteigimo valstybėje narėje ir išlaipina juos kitoje valstybėje narėje arba trečiojoje šalyje;
- įlaipina keleivius valstybėje narėje arba trečiojoje šalyje ir išlaipina juos įsisteigimo valstybėje narėje; arba
- įlaipina ir išlaipina keleivius įsisteigimo valstybėje narėje vietinėms ekskursijoms į kitą valstybę narę arba trečiąją šalį.

Nedvišalės tarptautinio vežimo operacijos – tarptautinis keleivių vežimas tarp dviejų priimančiųjų valstybių narių, kurios nėra įmonės įsisteigimo valstybėmis narėmis.

Kabotažo operacija – nacionalinis keleivių vežimas autobusais samdos pagrindais arba už atlygį, kurį transporto įmonė ribotą laiką vykdo priimančiojoje valstybėje narėje arba keleivių įlaipinimas ir išlaipinimas toje pačioje valstybėje narėje, teikiant reguliarią tarptautinę paslaugą pagal reglamento nuostatas, jei tai nėra pagrindinis paslaugos tikslas

Maršrutinės paslaugos – tai keleivių vežimas pagal nustatytą tvarkaraštį nustatytais maršrutais, kai keleiviai įlaipinami ir išlaipinami iš anksto nustatytose sustojimo vietose.

Specialiosios maršrutinės paslaugos – tai reguliarios paslaugos, skirtos tam tikrų kategorijų keleiviams, kai kiti keleiviai į ją neįtraukiami, pavyzdžiui, paslaugos, teikiamos mokykloms, kai konkrečiu maršrutu leidžiama vežti tik moksleivius.

Nemaršrutinės paslaugos – paslaugos, kurios nepatenka į maršrutinių arba specialiųjų maršrutinių paslaugų apibrėžtį ir kurių svarbiausia savybė yra ta, kad vežamų keleivių grupė sudaroma kliento arba pačios transporto įmonės iniciatyva.

Iš anksto surinkta grupė – keleivių grupė, sudaryta kliento arba pačios transporto įmonės iniciatyva.⁸

Papildoma veikla – nedvišalės tarptautinio vežimo operacijos (*operacijos trečiojoje šalyje*), atliekamos vykdamas dvišalę tarptautinio vežimo operaciją. Sprendžiant, ar vykdoma papildoma veikla, lemiamą reikšmę turi tai, ar nedvišalis vežimas vykdomas viršesnio dvišalio tarptautinio keleivių vežimo į įsisteigimo šalį ir (arba) iš jos maršrutu. Tokiu atveju šiai papildomai veiklai nebus taikomi darbuotojų

⁶ Dvišalėms tarptautinio vežimo operacijoms komandiravimo taisyklės netaikomos, plg., reglamento 1 straipsnio 1 dalį ir Direktyvos (ES) 2020/1057 1 straipsnio 4 dalį.

⁷ Apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 1071/2009 2 straipsnio 8 dalyje.

⁸ 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1073/2009 dėl bendrųjų patekimo į tarptautinę keleivių vežimo tolimojo susisiekimo ir miesto autobusais rinką taisyklių 2 straipsnio 4 dalis.

komandiravimo nuostatai. Tuo atveju vienoje iš valstybių narių, per kurias autobuso vairuotojas važiuoja, leidžiama atlikti ne daugiau kaip vieną keleivių įlaipinimo ir (arba) išlaipinimo operaciją.

Vietinės ekskursijos – paslaugos, teikiamos priimančiojoje valstybėje narėje, kurių metu vežami keleiviai, nesantys priimančiosios valstybės narės gyventojais ir kuriuos, vykdydama tarptautinę vežimo operaciją, prieš teikiant paslaugą priimančiojoje valstybėje narėje vežė ta pati transporto įmonė.⁹

Tranzito operacija – paslauga, kurią teikiant keleiviai vežami per vieną ar daugiau valstybių narių, neįlaipinant ir neišlaipinant papildomų keleivių.

Reikalavimai dokumentacijai

Prieš komandiravimo laikotarpį transporto įmonė privalo:¹⁰

- Užpildyti ir išsiųsti komandiravimo deklaraciją per VRI adresu <https://www.postingdeclaration.eu/landing>
- Komandiravimo deklaracija pateikiama *ne vėliau kaip iki* komandiravimo pradžios dienos.

Komandiravimo deklaracijos turinys:

- 1) operatoriaus identifikaciniai duomenys, įskaitant Bendrijos licencijos numerį, jei toks yra;
- 2) transporto vadybininko arba kito operatoriaus kontaktinio asmens, su kuriuo Danijos kelių saugos ir transporto agentūra gali susisiekti ir kuris gali siųsti ir gauti dokumentus ar pranešimus, kontaktiniai duomenys;
- 3) autobuso vairuotojo tapatybė, gyvenamosios vietos adresas ir vairuotojo pažymėjimo numeris.
- 4) autobuso vairuotojo darbo sutarties pradžios data ir jai taikoma teisė;
- 5) numatomos komandiruotės pradžios ir pabaigos datos;
- 6) motorinių transporto priemonių valstybiniai numeriai;
- 7) ar teikiamos transporto paslaugos yra tarptautinis vežimas, ar kabotažas ir keleivių vežimas.

Komandiruotės laikotarpiu vežėjas užtikrina, kad autobuso vairuotojas:¹¹

- turi ir gali pateikti komandiravimo deklaracijos kopiją;
- turi ir gali pateikti dokumentus, patvirtinančius, kad vežimo operacijos vykdomos Danijoje. Dokumentaciją turi sudaryti bent jau kelionės lapas, atitinkantis reglamento 12 straipsnyje nustatytas sąlygas;¹²
- gali pateikti tachografo duomenis, visų pirma atitinkamus valstybių narių, kuriose autobuso vairuotojas atliko vieną iš nurodytų vežimo operacijų, nacionalinius simbolius.

Komandiravimo laikotarpiu keleivių vežimo įmonė, Danijos kelių eismo saugumo ir transporto agentūrai pareikalavus, privalo:¹³

- persiųsti dokumentų, patvirtinančių, kad vežimo operacijos atliekamos Danijoje, kopijas;

⁹ 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1073/2009 dėl bendrųjų patekimo į tarptautinę keleivių vežimo tolimojo susisiekimo ir miesto autobusais rinką taisyklių 13 straipsnis.

¹⁰ Reglamento 5 straipsnis ir Direktyvos (ES) 2020/1057 1 straipsnio 11 dalies a punktas.

¹¹ Reglamento 6 straipsnis ir Direktyvos (ES) 2020/1057 1 straipsnio 11 dalies a punktas.

¹² 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1073/2009 dėl bendrųjų patekimo į tarptautinę keleivių vežimo tolimojo susisiekimo ir miesto autobusais rinką taisyklės.

¹³ Reglamento 7 straipsnio pirmoji ir antroji dalys bei Direktyvos (ES) 2020/1057 1 straipsnio 11 dalies c punktas.

- persiųsti tachografo duomenis, visų pirma atitinkamus valstybių narių, kuriose autobuso vairuotojas atliko vieną iš nurodytų vežimo operacijų, nacionalinius simbolius;
- persiųsti dokumentus apie autobuso vairuotojo darbo užmokestį komandiruotės laikotarpiu;
- persiųsti autobuso vairuotojo darbo sutarties, sudarytos komandiruotės laikotarpiu, kopiją;
- persiųsti autobuso vairuotojo darbo laiko apskaitos žiniaraščių, susijusių su jo darbu komandiruotės laikotarpiu, kopijas;
- persiųsti dokumentus, patvirtinančius apmokėjimą už autobuso vairuotojo darbą komandiruotės laikotarpiu.
- *Dokumentai turi būti persiųsti ne vėliau kaip per 8 savaites po Danijos kelių saugos ir transporto agentūros prašymo pateikimo.*

Dvišalė tarptautinio vežimo operacija

Kas yra dvišalės tarptautinio vežimo operacijos? Dvišalės tarptautinio vežimo operacijos – tai i) vežimo operacijos, kai keleiviai įlaipinami įsisteigimo valstybėje narėje ir išlaipinami kitoje valstybėje narėje arba trečiojoje šalyje; ii) vežimo operacijos, kai keleiviai įlaipinami kitoje valstybėje narėje arba trečiojoje šalyje ir išlaipinami įsisteigimo valstybėje narėje; arba iii) vežimo operacijos, kai keleiviai įlaipinami ir išlaipinami įsisteigimo valstybėje narėje, siekiant vykdyti vietines ekskursijas kitoje valstybėje narėje arba trečiojoje šalyje.

1 pavyzdys. Dvi dvišalės tarptautinio vežimo operacijos

Įvykių seka: Hamburge (DE) įsteigtoje įmonėje dirbantis autobuso vairuotojas paima ir nuveža iš anksto surinktą keleivių grupę iš Hamburgo į Lalandiją Bilundo mieste (DK), kur ši grupė yra išlaipinama. Toje pačioje vietoje autobuso vairuotojas paima kitą iš anksto surinktą keleivių grupę, kuri grįžta į Hamburgą (DE), kur grupė yra išlaipinama.

Transporto operacijų apibūdinimas įvykių sekos metu: autobuso vairuotojas atliko dvi dvišales tarptautinio vežimo operacijas: pirmąją iš įsisteigimo valstybės narės (DE) į priimančiąją valstybę narę (DK), o kitą – atgal į įsisteigimo valstybę narę (DE).

Išvados: dvišalėms tarptautinio vežimo operacijoms darbuotojų komandiravimo taisyklės netaikomos. Abi dvišalės tarptautinio vežimo operacijos turi būti dokumentuojamos kelionės lapu, kuriame aiškiai nurodoma, kokios rūšies vežimo operacija atliekama.¹⁴ *Šiame pavyzdyje autobuso vairuotojas nebuvo komandiruotas.*

2 pavyzdys. Dvi dvišalės tarptautinio vežimo operacijos su dviem ar daugiau išlaipinimo vietų kitoje valstybėje narėje

Įvykių seka: Hamburge (DE) įsteigtoje įmonėje dirbantis autobuso vairuotojas paima ir nuveža iš anksto surinktą keleivių grupę iš Hamburgo į Lalandiją Bilundo mieste (DK), kur ši grupė yra išlaipinama. Tada autobuso vairuotojas nuvažiuoja į Morso Niukiobingą (DK) ir išlaipina likusią grupę.

Transporto operacijų apibūdinimas įvykių sekos metu: autobuso vairuotojas atliko dvišalį tarptautinį vežimą iš Vokietijos į Daniją su dviem išlaipinimo vietomis.

¹⁴ 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1073/2009 dėl bendrųjų patekimo į tarptautinę keleivių vežimo tolumo susisiekimo ir miesto autobusais rinką taisyklių 12 straipsnis. Nurodyta, kad nemaršrutinės paslaugos turi būti teikiamos pagal kelionės lapą, kuris turi būti pildomas prieš kiekvieną vežimo operaciją. Kelionės lape turi būti aiškiai nurodyta, kokio tipo paslauga teikiama, pagrindinis maršrutas ir atitinkama (-os) transporto įmonė (-ės).

Išvados: dvišalėms tarptautinio vežimo operacijoms darbuotojų komandiravimo taisyklės netaikomos. Išlaipinimo vietų skaičius nekeičia išimties taikymo.¹⁵ Visa vežimo operacija turi būti dokumentuojama kelionės lapu, kuriame aiškiai nurodoma, kokios rūšies vežimo operacija atliekama.¹⁶ *Šiame pavyzdyje autobuso vairuotojas nebuvo komandiruotas.*¹⁷

3 pavyzdys. Dvi dvišalės tarptautinio vežimo operacijos su išlaipinimo vietomis keliose priimančiose valstybėse narėse

Įvykių seka: Hamburge (DE) įsteigtoje įmonėje dirbantis autobuso vairuotojas paima ir nuveža iš anksto surinktą keleivių grupę iš Hamburgo į Lalandiją Bilundo mieste (DK), kur išlaipinama 1/3 grupės dalis. Tada autobuso vairuotojas nuvažiuoja į Morso Niukiobingą (DK) ir išlaipina dar 1/3 grupės. Tada autobuso vairuotojas nuvažiuoja į Orę (SE) ir išlaipina likusią grupės dalį.

Transporto operacijų apibūdinimas įvykių sekos metu: autobuso vairuotojas atliko vieną dvišalę tarptautinio vežimo operaciją, kai to paties reiso metu keleiviai buvo išlaipinami tris kartus trijose skirtingose vietose: pirmą kartą po kelionės iš įsisteigimo valstybės narės (Vokietija) į Lalandiją (Danija), kitą kartą – Morso Niukiobinge (Danija) ir galiausiai Orėje (Švedija). Dvi išlaipinimo vietos Danijoje ir viena Švedijoje.

Išvados: dvišalėms tarptautinio vežimo operacijoms darbuotojų komandiravimo taisyklės netaikomos. Išlaipinimo vietų skaičius keliose priimančiose valstybėse narėse nekeičia komandiravimo išimties taikymo. *Šiame pavyzdyje autobuso vairuotojas nebuvo komandiruotas.*

Vietinės ekskursijos

Kas yra vietinės ekskursijos? Transporto įmonė, teikdama nemaršrutines paslaugas, gali vykdyti vietines ekskursijas kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje transporto įmonė yra įsisteigusi. Ši paslauga i) teikiama vežant keleivius, kurie negyvena priimančiojoje valstybėje narėje; ii) keleiviai prieš vietines ekskursijas vežami tos pačios transporto įmonės, teikiant tarptautinę paslaugą; ir iii) teikiama ta pačia transporto priemone arba tos pačios transporto įmonės ar transporto įmonių grupės transporto priemone.¹⁸

1 pavyzdys. Dvišalės tarptautinio vežimo operacijos su vietinėmis ekskursijomis priimančiojoje valstybėje narėje

Įvykių seka: Krokuvoje (PL) įsteigtoje įmonėje dirbantis autobuso vairuotojas paima ir nuveža iš anksto surinktą keleivių grupę į Daniją. Danijoje grupė vežama iš trijų skirtingų turistinių objektų, esančių

¹⁵ 2020 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2020/1057, kuria nustatomos su Direktyva 96/71/EB ir Direktyva 2014/67/ES susijusios konkrečios taisyklės dėl vairuotojų komandiravimo kelių transporto sektoriuje ir iš dalies keičiamos Direktyvos 2006/22/EB nuostatos dėl įgyvendinimo užtikrinimo reikalavimų, ir Reglamento (ES) Nr. 1024/ 2012 preambulė Nr. 10.

¹⁶ 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1073/2009 dėl bendrųjų patekimo į tarptautinę keleivių vežimo tolimojo susisiekimo ir miesto autobusais rinką taisyklių 12 straipsnis. Nurodyta, kad nemaršrutinės paslaugos turi būti teikiamos pagal kelionės lapą, kuris turi būti pildomas prieš kiekvieną vežimo operaciją. Kelionės lape turi būti aiškiai nurodyta, kokio tipo paslauga teikiama, pagrindinis maršrutas ir atitinkama (-os) transporto įmonė (-ės).

¹⁷ 2020 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2020/1057, kuria nustatomos su Direktyva 96/71/EB ir Direktyva 2014/67/ES susijusios konkrečios taisyklės dėl vairuotojų komandiravimo kelių transporto sektoriuje ir iš dalies keičiamos Direktyvos 2006/22/EB nuostatos dėl įgyvendinimo užtikrinimo reikalavimų, ir Reglamento (ES) Nr. 1024/ 2012 preambulė Nr. 10.

¹⁸ Apibrėžta Reglamento Nr. 1073/2009 13 straipsnyje.

trijuose skirtinguose Danijos miestuose, ir į juos. Autobuso vairuotojas grįžta į Krokuvą ir išlaipina keleivius.

Vežimo operacijų apibūdinimas įvykių sekos metu: autobuso vairuotojas atliko vieną dvišalį tarptautinį vežimą iš Lenkijos į Daniją, kurio tikslas buvo vietinės ekskursijos. Grupė visada ta pati – tai iš anksto surinkta keleivių grupė. *Vietinės ekskursijos registruojamos kelionės lape.*

Išvados: keleivių įlaipinimui ir išlaipinimui įsisteigimo valstybėje narėje vietinių ekskursijų į kitą valstybę narę ar trečiąją šalį tikslais komandiravimo taisyklės netaikomos, jei vežimo operacija atitinka sąlygas.

Visa vežimo operacija turi būti dokumentuojama kelionės lapu, kuriame aiškiai nurodoma, kokios rūšies vežimo operacija atliekama.¹⁹ Keleivių įlaipinimui Krokuvoje ir vėlesniam tų pačių keleivių įlaipinimui/išlaipinimui visose Danijos vietovėse, o galiausiai išlaipinimui Krokuvoje komandiravimo taisyklės netaikomos. *Šiame pavyzdyje autobuso vairuotojas nebuvo komandiruotas.*²⁰

2 pavyzdys. Teikiamos nemaršrutinės paslaugos su vietinėmis ekskursijomis keliose priimančiose valstybėse narėse

Įvykių seka: Krokuvoje (PL) įsikūrusioje įmonėje dirbantis autobuso vairuotojas paima ir vežioja iš anksto surinktą keleivių grupę po kelias ES valstybes nares, pradėdamas ir baigdamas kelionę Krokuvoje (PL).

1. Grupės įlaipinimas Krokuvoje.
2. Grupė vežama į Prahą (CZ).
3. Iš Prahos grupė vežama į Vieną (AT). Austrijoje aplankomi keli miestai.
4. Iš Vienos grupė vežama į Berlyną (DE). Vokietijoje aplankomi keli miestai.
5. Kelionė baigiasi Krokuvoje, kur grupė išsilaipina.

Vežimo operacijų apibūdinimas įvykių sekos metu: autobuso vairuotojas atliko dvi dvišales tarptautinio vežimo operacijas, kurios buvo nemaršrutinių paslaugų teikimo dalis. Pirmoji dvišalė tarptautinio vežimo operacija – Krokuvą–Prahą. Antroji dvišalė tarptautinio vežimo operacija – kelionė namo iš Berlyno į Krokuvą. Autobuso vairuotojas taip pat teikė nemaršrutines paslaugas vietinėms ekskursijoms Austrijoje ir Vokietijoje.

Išvados: dvišalėms tarptautinio vežimo operacijoms darbuotojų komandiravimo taisyklės netaikomos. Keleivių įlaipinimui ir išlaipinimui įsisteigimo valstybėje narėje vietinių ekskursijų į kitą (-as) valstybę (-es) narę (-es) ar trečiąją (-ias) šalį (-is) tikslais komandiravimo taisyklės netaikomos, jei vežimo operacija atitinka sąlygas. Visa vežimo operacija turi būti dokumentuojama kelionės lapu, kuriame aiškiai nurodoma, kokios rūšies vežimo operacija atliekama.²¹ *Šiame pavyzdyje autobuso vairuotojas nebuvo komandiruotas.*

¹⁹ 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1073/2009 dėl bendrųjų patekimo į tarptautinę keleivių vežimo tolumojo susisiekiimo ir miesto autobusais rinką taisyklių 12 straipsnis. Nurodyta, kad nemaršrutinės paslaugos turi būti teikiamos pagal kelionės lapą, kuris turi būti pildomas prieš kiekvieną vežimo operaciją. Kelionės lape turi būti aiškiai nurodyta, kokio tipo paslauga teikiama, pagrindinis maršrutas ir atitinkama (-os) transporto įmonė (-ės).

²⁰ 2020 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2020/1057 1 straipsnio 4 dalies c punktu, kuriuo nustatomos su Direktyva 96/71/EB ir Direktyva 2014/67/ES susijusios konkrečios taisyklės dėl vairuotojų komandiravimo kelių transporto sektoriuje ir iš dalies keičiamos Direktyvos 2006/22/EB nuostatos dėl įgyvendinimo užtikrinimo reikalavimų, ir Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012.

²¹ 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1073/2009 dėl bendrųjų patekimo į tarptautinę keleivių vežimo tolumojo susisiekiimo ir miesto autobusais rinką taisyklių 12 straipsnis. Nurodyta, kad nemaršrutinės paslaugos turi būti teikiamos pagal kelionės lapą, kuris turi būti pildomas prieš kiekvieną vežimo operaciją. Kelionės lape turi būti aiškiai nurodyta, kokio tipo paslauga teikiama, pagrindinis maršrutas ir atitinkama (-os) transporto įmonė (-ės).

3 pavyzdys. Dvišalė tarptautinio vežimo operacija su vietinėmis ekskursijomis ir reisas tuščiomis

Įvykių seka: Hamburge (DE) įsteigtoje įmonėje dirbantis autobuso vairuotojas paima ir nuveža iš anksto surinktą keleivių grupę į Lalandiją (Bilundas, DK). Čia pusė grupės išsilaipina, o likusioji pusė toliau keliauja po kelias Danijos lankytinas vietas. Pirmoji stotelė – „Tivoli Friheden“ (Orhusas, DK), kita – Undinėlė (Kopenhaga, DK). Kelionė baigiasi Odensėje (DK). Grupė negrįžta į Hamburgą, todėl grįžtant atgal autobusas būna tuščias.

Vežimo operacijų apibūdinimas įvykių sekos metu: autobuso vairuotojas atliko vieną dvišalį tarptautinį vežimą maršrutu Hamburgas – Bilundas. Tuomet autobuso vairuotojas su likusia grupės dalimi rengia vietines ekskursijas ir baigia kelionę reisu tuščiomis grįždamas atgal į įsteigimo valstybę narę.

Išvados: dvišalėms tarptautinio vežimo operacijoms darbuotojų komandiravimo taisyklės netaikomos. Vietinėms ekskursijoms kitoje valstybėje narėje taip pat netaikomas komandiravimas, jei keleiviai įlaipinami ir išlaipinami įsteigimo valstybėje narėje. Šiame pavyzdyje keleiviai nėra vežami atgal į Vokietiją, todėl autobuso vairuotojas (-a) yra komandiruojamas (-a) į Daniją nuo tos akimirkos, kai pradeda kelionę į Orhusą. Komandiravimo laikotarpis baigiasi, kai keleiviai išlaipinami Odensėje.

4 pavyzdys. Nemaršrutinės paslaugos iš priimančiosios valstybės narės į kitą priimančiąją valstybę narę

Įvykių seka: Krokuvoje (PL) įsteigtoje įmonėje dirbantis autobuso vairuotojas į Berlyną (DE) važiuoja tuščiu autobusu. Čia paimama iš anksto surinkta keleivių grupė ir vežama į Kopenhagą (DK). Ta pati grupė vežama iš Kopenhagos į Stokholmą (SE). Iš Stokholmo (SE) grupė vežama į Helsinkį (FI). Galiausiai grupė iš Helsinkio (FI) vežama atgal į Berlyną (DE), po to autobuso vairuotojas tuščiomis grįžta į Krokuvą (PL).

Vežimo operacijų apibūdinimas įvykių sekos metu: autobuso vairuotojas teikė tarptautines nemaršrutines paslaugas keliose priimančiosiose valstybėse narėse. Grįždamas į Lenkiją (įsteigimo valstybę narę) autobuso vairuotojas vykdo tranzito operaciją per Daniją.

Išvados: autobuso vairuotojas yra komandiruotas į Vokietiją, nes buvo kirsta Lenkijos ir Vokietijos siena. Tas pats pasakytina ir apie Daniją, Švediją bei Suomiją. Tranzito operacijoms komandiravimo taisyklės netaikomos, todėl tranzito operacijoms, vykdomoms grįžtant per Daniją ir Švediją, komandiravimo taisyklės netaikomos. Autobuso vairuotojas vėl komandiruojamas į Vokietiją nuo Danijos–Vokietijos sienos iki Vokietijos–Lenkijos sienos kirtimo grįžtant atgal į įsteigimo valstybę narę.²²

Skrydžio ir vežimo (angl. „Fly-and-drive“) operacijos

Kas yra skrydžio ir vežimo operacijos? Skrydžio ir vežimo operacijos – tai keleivių transportavimas, kai dalis jo atliekama lėktuvu arba laivu. Transporto įmonė paprastai organizuoja kelionę į kitą valstybę narę pirmyn ir atgal, kai keleiviai iš įsteigimo valstybės narės skraidinami ir (arba) plaukia laivu į priimančiąją valstybę narę, kad grupė galėtų keliauti po priimančiąją valstybę narę.

²² 2020 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2020/1057 1 straipsnio 4 dalis, kuria nustatomos su Direktyva 96/71/EB ir Direktyva 2014/67/ES susijusios konkrečios taisyklės dėl vairuotojų komandiravimo kelių transporto sektoriuje ir iš dalies keičiamos Direktyvos 2006/22/EB nuostatos dėl įgyvendinimo užtikrinimo reikalavimų, ir Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012. Keleiviai nėra susiję su įsteigimo valstybe narė nei įlaipinimo, nei išlaipinimo atžvilgiu.

1 pavyzdys. Transportavimas autobusu ir lėktuvu

Įvykių seka: Varšuvoje (PL) įsteigtoje įmonėje dirbantis autobuso vairuotojas paima ir nuveža iš anksto surinktą keleivių grupę į Romą (IT). Iš čia keliaujama į Veneciją. Grupė aplanko keletą lankytinų vietų Italijoje. Kelionė baigiama Florencijoje, kur grupė ir autobuso vairuotojas išskrenda atgal iš Florencijos oro uosto į Varšuvą (PL).

Vežimo operacijų apibūdinimas įvykių sekos metu: autobuso vairuotojas atliko vieną dvišalį tarptautinį vežimą iš Lenkijos į Italiją, kurio tikslas buvo vietinės ekskursijos. Vietinės ekskursijos registruojamos kelionės lape. Ekskursijos baigiamos Florencijoje.

Išvados: dvišalėms tarptautinio vežimo operacijoms darbuotojų komandiravimo taisyklės netaikomos. Autobuso vairuotojas komandiruojamas į Italiją nuo kelionės į Veneciją pradžios dienos. Vietinėms ekskursijoms taikomos komandiravimo taisyklės, nes autobuso vairuotojas tik įlaipino, bet ne išlaipino keleivius įsisteigimo valstybėje narėje.²³ Komandiravimo laikotarpis baigiasi, kai grupė išlaipinama Florencijos (IT) oro uoste.

2 pavyzdys. Transportavimas lėktuvu ir autobusu

Įvykių seka: Hamburge (Vokietija) įsikūrusioje keleivių vežimo įmonėje dirbantis autobuso vairuotojas organizuoja kelionę pirmyn ir atgal su iš anksto surinkta keleivių grupe. Kelionė prasideda ir baigiasi Hamburge. Iš Hamburgo oro uosto grupė skrenda į Bilundo oro uostą (DK), kur prasideda 10 dienų kelionė po Daniją. Vokietijoje registruotu autobusu vairuotojas vokiečių vežioja keleivius po įvairias turistų lankomas vietas. Po 10 dienų autobuso vairuotojas ir grupė iš Bilundo oro uosto skrenda atgal į Hamburgą.

Vežimo operacijų apibūdinimas įvykių sekos metu: autobuso vairuotojas atliko kabotažo operaciją ir vežė keleivius kitoje priimančiojoje valstybėje narėje (DK).

Išvados: autobuso vairuotojas komandiruojamas į Daniją, nes keleiviai paimami Bilundo oro uoste ir pradama kelionė į abi puses. Autobuso vairuotojo komandiravimas baigiasi, kai autobuso vairuotojas užbaigia paskutinę kelionę su keleiviais. Tai reiškia, kad autobuso vairuotojas yra komandiruotas tol, kol keleiviai bus išlaipinti oro uoste ir autobuso vairuotojas išskris atgal į Hamburgą.²⁴

Nedvišalės tarptautinio vežimo operacijos

Kas yra nedvišalės tarptautinio vežimo operacijos? Nedvišalės tarptautinio vežimo operacijos taip pat vadinamos *trečiosios šalies operacijomis* ir apibrėžiamos kaip keleivių vežimas tarp dviejų priimančiųjų valstybių narių, kurios nėra įmonės įsisteigimo valstybėmis narėmis.

1 pavyzdys. Viena dvišalė tarptautinio vežimo operacija ir kelios nedvišalės tarptautinio vežimo operacijos

Įvykių seka: Hamburge (Vokietija) įsteigtoje įmonėje dirbantis autobuso vairuotojas vežioja keleivius pagal maršrutinių tarptautinių reisų tvarkaraštį. Paslauga pradama teikti Hamburge ir baigiama

²³ 2020 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2020/1057 1 straipsnio 4 dalies c punktu, kuriuo nustatomos su Direktyva 96/71/EB ir Direktyva 2014/67/ES susijusios konkrečios taisyklės dėl vairuotojų komandiravimo kelių transporto sektoriuje ir iš dalies keičiamos Direktyvos 2006/22/EB nuostatos dėl įgyvendinimo užtikrinimo reikalavimų, ir Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012.

²⁴ Autobuso vairuotojo komandiravimo statusas nesikeičia, jei grupę iš anksto sudarė kelionių agentas, kuris nėra Vokietijoje įsteigta įmonė, komandiraujanti vairuotoją.

Lisabonoje (PO). Tarp šių dviejų krypčių autobuso vairuotojas įlaipina ir išlaipina keleivius atitinkamai iš Italijos, Prancūzijos ir Ispanijos.

1. Grupė vežama iš Hamburgo į Romą (IT).
  - a. Romoje įlaipinama daugiau keleivių.²⁵
2. Visa grupė yra vežama į Nica (FR).
3. Nicoje vieni keleiviai išlaipinami, o kiti įlaipinami.
4. Bendra grupė vežama iš Nicos į Madridą (ES).
5. Madride vieni keleiviai išlaipinami, o kiti įlaipinami.
6. Bendra grupė vežama iš Madrido į Lisaboną (PO).
7. Lisabonoje visi keleiviai išlaipinami.

Vežimo operacijų apibūdinimas įvykių sekos metu: autobuso vairuotojas atliko vieną dvišalį tarptautinį vežimą maršrutu Hamburgas–Nica (FR). Autobuso vairuotojas taip pat atliko tris nedvišales tarptautinio vežimo operacijas. Pirmoji – iš Romos į Nica (papildoma veikla), antroji – Nica–Madridas ir paskutinioji – iš Madrido į Lisaboną.

Išvados: dvišalėms tarptautinio vežimo operacijoms darbuotojų komandiravimo taisyklės netaikomos. Komandiravimo taisyklės taip pat netaikomos ne dvišalėms tarptautinėms vežimo operacijoms, kai jos atliekamos vykdamas dvišalę tarptautinę kelionę. Tuo atveju vienoje iš valstybių narių, per kurias autobuso vairuotojas važiuoja, leidžiama atlikti ne daugiau kaip vieną keleivių įlaipinimo ir (arba) išlaipinimo operaciją.

Todėl vairuotojas komandiruojamas į Prancūziją, nes kertama Italijos ir Prancūzijos siena. Autobuso vairuotojas komandiruojamas į Ispaniją, kai kertama Prancūzijos ir Ispanijos siena, iki tol, kol kertama Ispanijos ir Portugalijos siena.

2 pavyzdys. Viena dvišalė tarptautinio vežimo operacija su keliomis nedvišalėmis tarptautinio vežimo operacijomis ir kabotažu

Įvykių seka: Bukarešte (RO) įsteigtoje įmonėje dirbantis autobuso vairuotojas vežioja keleivius pagal maršrutinių tarptautinių reisų tvarkaraštį tarp Bukarešto (RO) ir Madrido (ES). Pirmasis reisas – Bukareštas–Barselona (ES), kur išlaipinama grupė ir įlaipinami papildomi keleiviai. Ši keleivių grupė grįš į Bukareštą.

Tarp pradinio įlaipinimo ir galutinio išlaipinimo, kabotažo operacijos atliekamos, atitinkamai, Ispanijoje, Prancūzijoje, Italijoje ir Slovėnijoje. Tulūzoje (FR) kai kurie keleiviai yra išlaipinami. Tuo pačiu metu įlaipinama papildomų keleivių. Kai kurie iš šių keleivių bus išlaipinti Slovėnijoje, kiti – Bukarešte. Slovėnijoje ir Bukarešte.

Vežimo operacijų apibūdinimas įvykių sekos metu: autobuso vairuotojas atliko vieną dvišalį tarptautinį vežimą maršrutu Bukareštas–Barselona. Autobuso vairuotojas taip pat atliko ketetą kabotažo operacijų ir nedvišalių tarptautinio vežimo operacijų keliose valstybėse narėse.

Išvados: dvišalėms tarptautinio vežimo operacijoms darbuotojų komandiravimo taisyklės netaikomos. Autobuso vairuotojas komandiruojamas į Ispaniją nuo tada, kai įlaipinami papildomi keleiviai, iki tol, kol autobuso vairuotojas kerta Ispanijos ir Prancūzijos sieną. Autobuso vairuotojas komandiruojamas į

²⁵ Ši veikla apibūdinama kaip papildoma veikla, todėl jai netaikomos komandiravimo taisyklės, plg. 2020 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2020/1057 1 straipsnio 3 dalis, kuria nustatomos su Direktyva 96/71/EB ir Direktyva 2014/67/ES susijusios konkrečios taisyklės dėl vairuotojų komandiravimo kelių transporto sektoriuje ir iš dalies keičiamos Direktyvos 2006/22/EB nuostatos dėl įgyvendinimo užtikrinimo reikalavimų, ir Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012.

Prancūziją, Ispaniją, Italiją ir Slovėniją, nes šiose valstybėse narėse atliekamos kabotažo operacijos. Vairuotojo komandiruotės laikotarpis baigiasi Slovėnijoje, kai įlaipinami paskutiniai keleiviai, kurių kelionės tikslas – Bukareštas, ir pradeda teikti atgalinį vežimą į Bukareštą paslauga.

Kabotažas autobusais

Kas yra kabotažas autobusais? Kabotažo autobusais operacijos yra apibrėžiamos kaip nacionalinis keleivių vežimas autobusais samdos pagrindais arba už atlygį, kurį transporto įmonė ribotą laiką vykdo priimančiojoje valstybėje narėje, arba keleivių įlaipinimas ir išlaipinimas toje pačioje valstybėje narėje, teikiant reguliarią tarptautinę paslaugą, jei tai nėra pagrindinis paslaugos tikslas.

Pavyzdys. Dvišalis tarptautinis vežimas ir kabotažas

Įvykių seka: Varšuvoje (PL) įsteigtos keleivių pervežimo įmonės vairuotojas vykdo reguliarius tarptautinius reisus tarp Lenkijos ir Danijos.

(Varšuva–Lalandija–Odensės zoologijos sodas–Kopenhagos zoologijos sodas)

Keleiviai įlaipinami Varšuvoje ir išlaipinami vienoje iš minėtų vietų Danijoje. Autobuso vairuotojas taip pat įlaipina ir išlaipina papildomus keleivius šiose vietose.

Vežimo operacijų apibūdinimas įvykių sekos metu: autobuso vairuotojas atliks vieną dvišalį tarptautinį pervežimą maršrutu Varšuva (PL)–Lalandija (DK). Vėliau autobuso vairuotojas vykdo kabotažą Danijoje tarp Lalandijos, Odensės zoologijos sodo ir Kopenhagos zoologijos sodo.

Išvados: dvišalėms tarptautinio vežimo operacijoms darbuotojų komandiravimo taisyklės netaikomos. Autobuso vairuotojas komandiruojamas į Daniją, kai pirmieji keleiviai išlaipinami ir (arba) įlaipinami Lalandijoje. Komandiravimo laikotarpis baigiasi, kai paskutiniai keleiviai įlaipinami ir (arba) išlaipinami Kopenhagos zoologijos sode. *Svarbu pabrėžti, kad autobuso vairuotojas nėra komandiruojamas iki pasienio, o tik į galutinę išlaipinimo vietą.*

2 pavyzdys. Dvišalė tarptautinio vežimo operacija su viena kabotažo operacija ir nedvišalė tarptautinio vežimo operacija

Įvykių seka: Varšuvoje (PL) įsteigtos keleivių pervežimo įmonės vairuotojas vykdo reguliarius tarptautinius reisus tarp Lenkijos, Vokietijos ir Danijos. Pirmiausia keleiviai įlaipinami Varšuvoje, o vėliau atliekami du sustojimai Vokietijoje – Berlyno zoologijos sode ir Hamburgo oro uoste. Šiose stotelėse keleiviai išlaipinami ir įlaipinami papildomi keleiviai. Tada vairuotojas važiuoja į Daniją, kur visi keleiviai išlaipinami Kopenhagoje.

Vežimo operacijų apibūdinimas įvykių sekos metu: autobuso vairuotojas atliks vieną dvišalį tarptautinį pervežimą maršrutu Varšuva (PL)–Berlyno zoologijos sodas (DE). Tada autobuso vairuotojas atlieka kabotažo operaciją Vokietijoje maršrutu Berlyno zoologijos sodas–Hamburgo oro uostas. Galiausiai, autobuso vairuotojas atlieka vieną tarptautinį pervežimą Danijoje.

Išvados: dvišalėms tarptautinio vežimo operacijoms darbuotojų komandiravimo taisyklės netaikomos. Autobuso vairuotojas komandiruojamas Vokietijoje nuo keleivių išlaipinimo ir (arba) įlaipinimo Berlyno zoologijos sode iki tol, kol autobuso vairuotojas kerta Vokietijos ir Danijos sieną. Autobuso vairuotojas komandiruojamas Danijoje nuo sienos kirtimo momento iki keleivių išlaipinimo Kopenhagoje.

Reisas tuščiomis

Kas yra reisas tuščiomis? Reisas tuščiomis – tai reisas be keleivių, susijęs su dvišaliu ar ne dvišaliu tarptautiniu keleivių pervežimu arba kabotažu. Reisas tuščiomis skiriasi nuo tranzito operacijos, nes reisas tuščiomis yra susijęs su ankstesne arba vėlesne keleivių vežimo rūšimi.

Nurodoma, kad reisui tuščiomis, po kurio seka kabotažinis reisas arba nedvišalis tarptautinis keleivių pervežimas ir grįžimas atgal į įsisteigimo valstybę narę, visada taikoma komandiravimo taisyklių išimtis.

1 pavyzdys. Dvišalis tarptautinis transportavimas ir reisas tuščiomis

Įvykių seka: Hamburge (DE) įsteigtoje įmonėje dirbantis autobuso vairuotojas paima ir nuveža iš anksto surinktą keleivių grupę į Odensę (DK). Keleiviai išlaipinami Odensėje, o autobuso vairuotojas atlieka reisą tuščiomis į Hamburgą.

Vežimo operacijų apibūdinimas įvykių sekos metu: autobuso vairuotojas atliko vieną dvišalį tarptautinį pervežimą maršrutu Hamburgas–Odensė. Autobuso vairuotojas atlieką reisą tuščiomis maršrutu Esbjergas–Hamburgas.

Išvados: dvišalėms tarptautinio vežimo operacijoms darbuotojų komandiravimo taisyklės netaikomos. Jei dvišalis tarptautinis keleivių pervežimas baigiasi kelione tuščiomis atgal į įsisteigimo valstybę narę, kelionei tuščiomis, susijusiai su dvišaliu tarptautiniu pervežimu, taip pat bus taikoma komandiravimo taisyklių išimtis. *Šiame pavyzdyje autobuso vairuotojas nebuvo komanduotas.*

2 pavyzdys. Dvišalis tarptautinis transportavimas ir reisas tuščiomis

Įvykių seka: Hamburge (DE) įsteigtoje įmonėje dirbantis autobuso vairuotojas paima ir nuveža iš anksto surinktą keleivių grupę į Lalandiją Bilundo mieste (DK). Tą pačią dieną grupė vežama į Blovandą (DK). Kitą dieną grupė vežama į Odensę (Danija), kur keleiviai išlaipinami, o autobuso vairuotojas atlieka reisą tuščiomis ir grįžta į Hamburgą.

Vežimo operacijų apibūdinimas įvykių sekos metu: autobuso vairuotojas atliko vieną dvišalį tarptautinį pervežimą maršrutu Hamburgas–Lalandija. Tada autobuso vairuotojas rengia vietines ekskursijas iš Lalandijos į Blovandą ir Odensę. Autobuso vairuotojas atlieką reisą tuščiomis maršrutu Odensė–Hamburgas.

Išvados: dvišalėms tarptautinio vežimo operacijoms darbuotojų komandiravimo taisyklės netaikomos. Vietinėms ekskursijoms kitoje valstybėje narėje komandiravimo taisyklės netaikomos, jei keleiviai įlaipinami ir išlaipinami įsisteigimo valstybėje narėje. Kadangi Hamburge keleiviai neišlaipinami, vietinėms ekskursijoms taikomos komandiravimo taisyklės. *Autobuso vairuotojas komandiruojamas į Daniją nuo kelionės iš Lalandijos į Blovandą pradžios dienos. Komandiravimo laikotarpis baigsis, nes keleiviai bus išlaipinti Odensėje.*²⁶

²⁶ 2022 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2020/1057 1 straipsnio 4 dalies c punktu, kuriuo nustatomos su Direktyva 96/71/EB ir Direktyva 2014/67/ES susijusios konkrečios taisyklės dėl vairuotojų komandiravimo kelių transporto sektoriuje ir iš dalies keičiamos Direktyvos 2006/22/EB nuostatos dėl įgyvendinimo užtikrinimo reikalavimų, ir Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012.

Tranzito operacija

Kas yra tranzito operacija? Tranzito operacija – tai operacija šalyse, per kurias vairuotojas važiuoja vykdydamas dvišales ir nedvišales tarptautinio vežimo operacijas. Tranzito šalyse keleiviai neįlaipinami ir (arba) neišlaipinami.

1 pavyzdys. Dvišalė tarptautinio vežimo operacija su tranzito operacija

Įvykių seka: Paryžiuje (FR) įsteigtoje įmonėje dirbantis autobuso vairuotojas paima ir nuveža iš anksto surinktą keleivių grupę į Kopenhagą (DK). Autobuso vairuotojas važiuoja per Belgiją ir Vokietiją.

Vežimo operacijų apibūdinimas įvykių sekos metu: autobuso vairuotojas atliko dvišalį tarptautinį pervežimą maršrutu Paryžius–Kopenhaga. Autobuso vairuotojas vykdo tranzito per Belgiją ir Vokietiją operaciją.

Išvados: dvišalėms tarptautinio vežimo operacijoms darbuotojų komandiravimo taisyklės netaikomos. Tranzito operacijai taip pat netaikomos komandiravimo taisyklės. *Šiame pavyzdyje autobuso vairuotojas nebuvo komandiruotas.*

2 pavyzdys. Dvišalė tarptautinio vežimo operacija, nedvišalė tarptautinio vežimo operacija ir reisas tuščiomis

Įvykių seka: Paryžiuje (FR) įsteigtoje įmonėje dirbantis autobuso vairuotojas paima ir nuveža iš anksto surinktą keleivių grupę į Kopenhagą (DK). Pakeliui į Kopenhagą autobuso vairuotojas važiuoja per Liuksemburgą, kur įlaipinami papildomi keleiviai. Tada autobuso vairuotojas važiuoja per Vokietiją neįlaipindamas ir neišlaipindamas keleivių.

Vežimo operacijų apibūdinimas įvykių sekos metu: autobuso vairuotojas atliko dvišalį tarptautinį pervežimą maršrutu Paryžius–Kopenhaga. Autobuso vairuotojas įvykdo ne tarptautinį pervežimą iš Liuksemburgo į Kopenhagą, važiuodamas tranzitu per Vokietiją.

Išvados: dvišalėms tarptautinio vežimo operacijoms darbuotojų komandiravimo taisyklės netaikomos. Komandiravimo taisyklės taip pat netaikomos nedvišalėms tarptautinėms vežimo operacijoms, kai jos atliekamos vykdamas dvišalę tarptautinę kelionę. Tuo atveju vienoje iš valstybių narių, per kurias autobuso vairuotojas važiuoja, leidžiama atlikti ne daugiau kaip vieną keleivių įlaipinimo ir (arba) išlaipinimo operaciją.

Tranzito operacijai taip pat netaikomos komandiravimo taisyklės. *Šiame pavyzdyje autobuso vairuotojas nebuvo komandiruotas.*